

بررسی استرس‌های شغلی گروهی از کارکنان سپاه

اسفندیار آزادمرزآبادی^{۱*} M.Sc.، حمید طرخورانی^{۲*} M.D.، نسرین السادات امامی خوانساری^{۳*} B.Sc.

آدرس مکاتبه: * دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج) - مرکز تحقیقات علوم رفتاری - تهران - ایران

تاریخ اعلام قبولی مقاله: ۱۳۸۶/۲/۲۰

تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۱۳۸۶/۲/۱۷

تاریخ اعلام وصول: ۱۳۸۵/۶/۲۸

خلاصه

هدف: استرس شغلی نوعی کنش متقابل بین شرایط کار و ویژگی‌های فردی است که در آن درخواست‌های محیط کار بیش از آن است که فرد بتواند از عهده انجام آن برآید. این تحقیق درصدد یافتن استرس‌های شغلی گروهی از کارکنان سپاه است.

مواد و روشها: نمونه مورد مطالعه در این تحقیق عبارتند از ۱۶۴ نفر از کارکنان سپاه که به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزار تحقیق عبارت از پرسشنامه سنجش استرس کارکنان و پرسشنامه سنجش تنیدگی شغلی اسپینو بوده است.

یافته‌ها: بر اساس نتایج حاصله ۱۳/۵ درصد نمونه مورد بررسی دارای استرس شغلی زیاد و ۷۲/۹ درصد نیز دارای استرس در حد متوسط بوده‌اند. در میان عوامل استرس‌زای مربوط به نقش ۲۸ درصد نمونه در محیط فیزیکی دارای استرس زیاد بوده‌اند. در میان عوامل استرس‌زای شغلی مربوط به نقش بالاترین میانگین مربوط به استرس ناشی از محیط فیزیکی، دوگانگی نقش و پس از آن محدوده نقش و پایین‌ترین میانگین را استرس ناشی از مسئولیت به خود اختصاص داده است. در بین عوامل مختلف استرس‌زا بالاترین میزان همبستگی بین عامل استرس کار- خانواده و استرس کار بدست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: طبق نتایج بدست‌آمده ۶۳ درصد افراد در بعد تنیدگی ناشی از مسئولیت دارای استرس متوسط و ۲۸ درصد در عامل محیط کار دارای تنیدگی زیاد بوده‌اند. بین استرس خانواده و کار و استرس کلی همبستگی بالایی مشاهده شد. نتایج پرسشنامه‌های تنیدگی و استرس یکدیگر را تایید می‌کند و این امر دلیل بر استرس‌زا بودن نوع کار واحد مورد مطالعه است. این نتایج در سایر مطالعات نیز مورد تأیید قرار گرفته است.

واژه‌گان کلیدی: استرس، استرس شغلی، کارکنان نظامی.

مقدمه

هنگامی که فشار آن بر یک مجموعه وارد شود، شکل آن را دگرگون می‌سازد. به عبارت دیگر نیروها و فشارهای روانی و اجتماعی هنگامی که به شکل «رخداد» یا «موقعیتهای» خاص تعادل شخص را به هم بزند، استرس نامیده می‌شود. تنش‌های

استرس نوعی فرسودگی جسمی و یا عاطفی است که بر اثر مسایل و مشکلات واقعی و یا تصویری پدید می‌آید [۱]. در تعریف دیگر استرس چنین توصیف شده است: استرس نیرویی است که

۲- پزشک عمومی - دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج)

۱- مربی - دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج) - نویسنده مسئول

۳- وزارت آموزش و پرورش منطقه ۴